

Compilació i textos:
Anna Juan Cantavella i Piu Martínez

JOC I EXPERIMENTACIÓ A LES LITERATURES GRÀFIQUES INFANTILS

Selecció bibliogràfica de títols imprescindibles
a la sala de lectura infantil

Aquesta bibliografia ha estat elaborada per Piu Martínez i Anna Juan, setembre de 2024. Amb la coordinació de Francesc Xavier González Cuadra i Elena Alonso Macias del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement (by). Es permet qualsevol explotació de l'obra, incloent-hi una finalitat comercial, així com la creació d'obres derivades, la distribució de les quals també està permesa sense cap restricció.

SUMARI

INTRODUCCIÓ	6
Joc i experimentació a les literatures gràfiques infantils: selecció bibliogràfica de títols imprescindibles a la biblioteca.	
SELECCIÓ BIBLIOGRÀFICA	
1 EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA	14
2 EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA	20
3 JOCS VISUALS	25
4 JOCS ARTEFACTUALS	30
5 JOC AMB LA TRADICIÓ	36
6 LLEGIR, JUGAR I FER	41
7 ELS PERSONATGES JUGUEN	46

BIOGRAFIA

Joc i experimentació a les literatures gràfiques infantils: selecció bibliogràfica de títols imprescindibles a la biblioteca és una guia de lectura elaborada per Anna Juan i Piu Martínez per al Servei de Biblioteques de la Direcció General de Promoció Cultural i Biblioteques del Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.

ANNA JUAN CANTAVELLA

Doctora en Antropologia Social i Cultural i Màster en Llibres i literatura infantil. Docent i investigadora al camp de la didàctica de la literatura. Actualment desenvolupa el seu ofici com a professora de didàctica de la literatura de la Universitat Autònoma de Barcelona i assessora escoles i biblioteques en temes relacionats amb lectura i educació literària i la seva didàctica. És coautora del llibre *¿Así es la muerte? 38 preguntas mortales de niños y niñas*, editat per Wonder Ponder.

PIU MARTÍNEZ

Tècnica Diplomada en Biblioteconomia i Documentació i Màster en edició. Ha treballat com a bibliotecària a l'Archivo de Índias, catalogadora de fons antic, llibretera, etc. i des de la darrera dècada treballa com a editora freelance, scout i medidora de lectura. És directora de la col·lecció editorial Llibres Espaterrants de l'editorial sevillana Barrett, Premi Llibreter Àlbum 2023.

Ambdues dissenyen i desenvolupen projectes i formacions sobre literatura infantil, educació literària, visual i mediació lectora i artística per a institucions com l'àrea de biblioteques de la Diputació de Barcelona, el Museu de Belles Arts de Castelló, el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya o l'ICUB, entre altres.

INTRODUCCIÓ

JOC I EXPERIMENTACIÓ A LES LITERATURES GRÀFIQUES INFANTILS: SELECCIÓ BIBLIOGRÀFICA DE TÍTOLS IMPRESCINDIBLES A LA SALA DE LECTURA INFANTIL

«Perquè, com tots sabem, el joc és un assumpte seriós i, quan juguem, entrem en contacte amb una part profunda de la nostra pròpia naturalesa»

Playground, 2022. Domitilla Dardi

El joc, l'exploració, la sorpresa per la descoberta i l'experimentació (amb tots els sentits i amb tots els llenguatges disponibles) són activitats essencials i quotidianes de la infància. El descobriment de la realitat i d'un mateix passen per un treball incansable i compromés, guiat justament pel verb jugar, que en aquestes edats (però també més endavant i per sempre, si no es perd la capacitat) inclou de forma agosarada i explícita els altres tres: explorar, sorprendre's i experimentar.

Jugar ens permet apropiar-nos del llenguatge, manipular-lo, ampliar la realitat cap allò absent i enriquir-la simbòlicament. Bruner ja ens recordava que hi ha alguna cosa en el jugar que estimula la capacitat combinatòria en general i particularment la lingüística. Per poder parlar del món de forma combinatòria -assegurava- l'infant ha de poder jugar amb el món amb la desimboltura que propicia l'actitud lúdica. I Huizinga plantejava que el joc no és tant una tasca productiva com transformadora, pel que té de recreació, de reconstrucció, d'interpretació i reinterpretació de la realitat; perquè permet aportar significacions personals.

La literatura, d'altra banda, és una forma lúdica d'explorar la realitat, en el sentit de recrear-la i interpretar-la de maneres diverses. I és aquesta voluntat juganera la que la converteix –seguint novament a Huizinga– com a qualsevol altre terreny de joc, en «metàfora del món que convida a l'exploració d'allò desconegut com espai d'atzar, possibilitat i esdeveniment».

En relació a la convergència entre literatura, joc i infància, la bibliotecària canadenca Pauline Dewan deia: «Les joguines, com els infants, són diminuts, dependents i indefensos; no és d'estranyar que les històries sobre elles ressonin entre els joves lectors. En sentir-se com a peons en un joc d'adults, els nens se senten atrets per les històries que reconeixen la seva sensació de dependència i presenten protagonistes que desafien l'equilibri de poder. Les joguines són el mitjà de comunicació dels nens, i les històries sobre elles aborden preocupacions clau de la infància: créixer, desenvolupar l'autonomia, controlar les pors i ansietats, i fer front a l'adversitat. Les històries de joguines modelen comportaments i estratègies que els nens poden incorporar a les seves vides.» És en el sentit al qual Ewan es refereix en aquestes línies en el qual podem afirmar que el llibre muta en joc/joguina, una de les màximes amb les quals Eric Carle, autor de referència ineludible d'àlbums per a la primera infància, va concebre i va desenvolupar la seva obra.

Malauradament, una gran part de la producció actual de literatura infantil sembla haver oblidat el caràcter lúdic –i per tant exploratori i experimental– de la lectura literària i estètica, propo-sant obres on les possibilitats de perdre's, desconcertar, transgredir, desorientar o senzillament jugar queden esborrades. Aquesta guia neix com una reivindicació que n'amaga d'altres:

La primera reivindicació és la que passa per reubicar el joc i l'experimentació en el centre de la tria de la literatura infantil, no només perquè dialoga amb les maneres d'estar de les infàncies al món, sinó també com una forma de didàctica de la lectura estètica. S'apren a llegir literatura en la mesura que s'apren a jugar llegint i en la mesura en què s'entén la literatura com un joc de regles.

La literatura il·lustrada infantil i l'àlbum han estat tradicionalment espai d'experimentacions variades. El fet d'utilitzar diferents llenguatges ha fet possible –des dels seus orígens– concebre molt cops el llibre com un terreny de joc, on més enllà de les paraules i imatges, les tècniques artístiques elegides, la importància de la materialitat, del format o del gest en la manipulació de l'objecte,

entre altres, entren a jugar. Per això la selecció que presentem està configurada a partir de llibres il·lustrats i d'àlbums (esperem que altres especialistes la completin a través d'una guia de còmics).

Aquesta guia neix també, amb la voluntat de reivindicar una sèrie de títols que ens semblen interessants per l'ús audaç i original dels diferents llenguatges amb què juguen i pel seu caràcter lúdic i experimental. En aquest sentit, hem tractat de fer una tria diversa tant en autoria com en editorials i propostes estètiques i hem vetllat per incloure tant clàssics contemporanis com obres actuals destacables.

Alguns dels títols triats estan descatalogats i només és possible trobar-los en biblioteques. Com que aquesta guia és una eina dirigida precisament a biblioteques ens sembla rellevant reivindicar amb ella la importància dels llibres de fons, molts cops poc coneguts (i amb poc préstecs) però que aporten qualitat, diversitat i sentit històric a la col·lecció i a la història de l'edició infantil en general. Algunes de les obres descatalogades que apareixen en aquesta selecció (i també algunes de les que estan disponibles) són obres que han marcat la història de la literatura infantil i que van aportar, en el moment de concepció, formes agosarades i diferents de concebre tant la literatura infantil com els seus destinataris. Obres que malgrat el pas del temps, segueixen dialogant amb el present i les infàncies i que ens agradaria tornar a trobar editades i revitalitzades. Fins que això passi, ens sembla rellevant aportar informació sobre elles perquè les esporgues (basades massa cops en la quantitat de préstecs i no en la qualitat o rellevància de les propostes) no portin a la seva desaparició i perquè entenem aquest tipus de bibliografies, a més, com a eines de suport a la dinamització i revitalització del fons bibliotecari –un fons nodrit a partir de la selecció creada per personal qualificat i adequada a les necessitats i interessos dels seus lectors– en la qual la bona literatura preval sobre criteris com la novetat o les tendències comercials. La biblioteca, la col·lecció (amb llibres de fons) i el personal bibliotecari que prescriu i media aquestes lectures han de ser valorades en la mesura que correspon, i això no ha

de fer-se únicament entenent-la com a espai cultural per se, sinó també com a espai d'aprenentatge, conservació i recerca de la memòria cultural i literària a la qual els seus usuaris poden accedir de manera democràtica.

D'altra banda, una de les característiques d'algunes de les obres triades és que s'allunyen de la idea més convencional de literatura infantil i per això pot resultar difícil la seva recomanació i mediació. Es tracta d'obres que juguen amb els llenguatges, amb plantejaments ambigus o transgressions i es proposen com espais a explorar i no on trobar respostes. Això implica molts cops la desorientació per part de mediadors i la percepció de què es tracta d'obres estranyes i complexes. Aquesta guia, vol ser, en aquest sentit, una eina on trobar elements d'anàlisi que permetin mediar-los amb més facilitat en biblioteques (i fora d'elles) i assenyalar la importància que tenen.

Per tal d'oferir aquestes eines, hem dividit la guia en diferents categories de jocs i experimentacions. La classificació ens permet centrar la mirada en determinats aspectes formals dels títols i ens ajuden a trobar camins de recomanació. Per assistir en aquesta tria, cada títol, a més d'incloure la referència completa, una imatge de la coberta i una breu sinopsi que ofereix elements interessants de l'obra, s'acompanya de tres o quatre paraules clau que obren la classificació cap a altres aspectes destacables.

Com que molts dels títols triats podrien estar en més d'una de les categories proposades, les paraules clau serveixen per vincular-los a les diverses categories on podrien aparèixer. Si apareixen en una categoria i no en un altra, es deu a què hem considerat que la categoria on es troba respon a allò més rellevant de cadascuna de les obres.

Les categories són set i responen a diferents tipus d'experimentacions i jocs, segons si es relacionen amb algun dels llenguatges que componen les obres (el literari, el visual o el material), amb les trames (jocs amb la tradició o els personatges juguen) o amb les pròpies propostes de joc (Jugar, Llegir & fer).

Tot seguit descrivim breument el significat de cadascuna d'aquestes categories.

Experimentació literària: en aquest apartat trobem obres que dialoguen de manera juganera amb la història de la literatura i que ens ofereixen relats que s'allunyen de les trames més convencionals, que acostumen a proposar diversos fils argumentals, es narren des de focalitzacions un tant particulars, tenen finals oberts o ambigus i presenten estructures audaces. Aspectes, tots ells, que demanen lectors actius i un alt grau de participació en la lectura.

Experimentació gràfica: en aquesta categoria hem inclòs principalment títols d'autors pioners (així com obres actuals) que han trencat amb la il·lustració tradicional del llibre infantil aportant un llenguatge gràfic i sintètic més propi de la comunicació visual i del món publicitari que del literari.

Jocs visuals: tant a la narrativa com a la no-ficció visual els i les autores s'han emparat al llarg de la història de diferents enginys i estratègies per jugar amb la mirada, ampliant-la, obligant-la a deambular per la doble pàgina o convidant-la a la contemplació activa. Dintre d'aquesta categoria, trobem obres doncs on la mirada és la convidada i la protagonista. Jocs de busca i troba, ulleres anaglífiques, acetats, jocs òptics o propostes que barregen estils i tècniques d'il·lustració ofereixen oportunitats per mirar, contemplar, buscar, escrutar o comparar... Aspectes essencials en l'educació de la mirada i l'alfabetització visual.

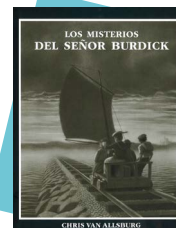
Jocs artefactuals: des dels seus orígens, l'àlbum ha experimentat amb les potencialitats de l'objecte a l'hora de comunicar una part del sentit de la història. Les dimensions del llibre, el format, el gramatge de les pàgines o els peritextos ajuden sovint a construir sentit i componen part essencial dels relats. En aquesta categoria trobem obres on la materialitat i la manipulació de l'objecte esdevé protagonista i element estructural del relat que planteja formes particulars de lectura.

Joc amb la tradició: la història de la literatura i de l'art és un constant diàleg amb la tradició i la literatura infantil actual treu partit d'aquest diàleg. En aquesta categoria hem introduït obres que juguen amb els personatges i les trames dels contes de fades, l'humor absurd de les cantarelles o les tècniques d'escriptura i representació visual provinents de les avantguardes.

Llegir, jugar & fer: emparentats amb els llibres d'activitats, les obres que s'apleguen en aquesta categoria són una mena de tallers amb propostes concretes, juganeres i originals per aprendre a dibuixar, inventar històries, gargotejar lletres o compondre fruites i verdures del tot impossibles, entre d'altres. Obres que es despleguen com veritables llibres de coneixement i que inciten a fer i jugar mentre es llegeix!

Els personatges juguen: en aquesta categoria hem aplegat algunes obres il·lustrades de les moltes que tenen com a tema principal el joc infantil. Àlbums en què les trames es desenvolupen al voltant del propi joc i on podem veure en directe el desplegament de l'imaginari infantil. Infants que es disfressen i simulen ser altres, petits que s'avorreixen i descobreixen escletxes per les quals entrar a altres mons, criatures que ballen, corren o caven un clot, jocs de taula que et transporten a altres universos... Tot pot passar si l'infant està present.

1 EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA

ALLSBURG, CHRIS VAN ***Los misterios del señor Burdick***

Molts inicis i cap final. Una obra que s'inicia amb un pròleg signat pel propi autor on entren en acció un misteriós dibuixant i un editor i on les fronteres entre realitat i ficció queden desdibuixades. Existeix realment aquest Burdick? És Van Allsburg un personatge dintre de la seva obra? Amb el seu estil característic, l'autor americà ens submergeix en ambients d'atmosferes denses i inquietants i ens convida a jugar. Un llibre que proposa formes de lectura allunyades de les convencionals i que incita a inventar.

AMBIGÜITAT LITERÀRIA, METAFICCIO, POSTMODERNITAT LITERÀRIA / MÈXICO: FONDO DE CULTURA ECONÓMICA, 2018.
ISBN: 978-9681651145

BALLESTER, ARNAL ***No tinc paraules***

Rifacli no és una galeta; tampoc una neula. És el protagonista d'un apassionant viatge en transatlàntic narrat magistralment amb imatges i ni una sola paraula per Arnal Ballester. El primer llibre publicat per l'editorial valenciana Media Vaca, homenatge als pioners de les novel·les en imatges Frans Masereel, Lynd Ward o Clément Moreau, posa en mans del lector un joc de pistes que el condueixen a múltiples destinacions. Una lectura inesgotable per a observar i no deixar de rellegir mai.

NOVEL·LA EN IMATGES, JOC DE PISTES, CIRC, AMBIGÜITAT LITERÀRIA / VALÈNCIA: MEDIA VACA, 1998. / ISBN: 9788494776410

BROWNE, ANTHONY ***Voces en el parque***

Un escenari, sis protagonistes i quatre veus narratives componen una obra aparentement senzilla que es complica a mesura que l'ull s'atura en els detalls de les il·lustracions i en els matisos que aporten les paraules. Un exercici de literatura posmoderna on el perspectivisme i la fragmentarietat juguen amb la intertextualitat i el simbolisme del relat visual i ens fan reflexionar sobre els límits de la representació de la realitat.

METAFICCIO, INTERPICTURALITAT, POSTMODERNITAT LITERÀRIA / MÈXICO: FONDO DE CULTURA ECONÓMICA, 2016.
ISBN: 978-9681660192

GIBERT, BRUNO

La meua petita fàbrica de contes

La meua petita fàbrica de contes és un artefacte literari pensat per a creadors insaciabls. Amb aquest llibre és possible fabricar una antologia ingent d'històries mínimes amb l'única ajuda dels teus dits: cada pàgina està encunyada en 4 parts i cadascuna de les tires resultants conté una part d'una frase. Mou-les, combina-les com més et satisfaci i podràs crear fins a 194.481 contes! La màquina literària imprescindible per a petits oulipians.

JOCS DE PARAULES, CREACIÓ LITERÀRIA, CADÀVER EXQUISIT
BARCELONA: THULE, 2017. / ISBN: 9788496473966

KLASSEN, JOHN

La roca del cielo

Què passa si introdueixes el suspens seguint els preceptes d'Alfred Hitchcock i el mescleres amb les trames altament repetitives, els paisatges quasi buits i els personatges amb diàlegs d'aparent irrellevància característics de Samuel Beckett? Doncs... *La roca en el cielo*.

Una obra d'humor hilarant on les regles del teatre de l'absurd ens endinsen en una història on suposadament no sembla que passi res... més enllà de què una roca caigui del cel i aparegui un al·lenígena.

HUMOR ABSURD, AMBIGÜITAT LITERÀRIA, JOC AMB LA TRADICIÓ / MADRID: NUBEOCHO, 2022. / ISBN: 9788467561227

LAIRLA, SERGIO, Y ANA G LARTITEGUI

La carta de la senyora González

Sergio Lairla, texto; Ana G. Lartitegui, ilustración

Com en un joc de nines russes, l'itinerari impossible d'una carta d'amor ens passeja per paisatges surrealistes i enigmàtics farcits de metàfores visuals a interpretar pel lector. Una història d'anada i tornada en 7 capítols que manté la màxima de la seva protagonista: "En els detalls cal posar-hi tota la cura".

JOCS VISUALS, AMBIGÜITAT LITERÀRIA, ESTRUCTURA REPE-
TITIVA / BARCELONA: A BUEN PASO, 2019.

ISBN: 978-8417555276

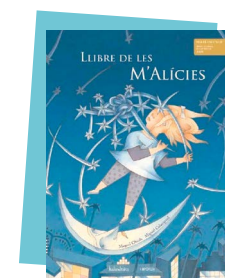
MACAULAY, DAVID

Blanc i negre

Un trencaclosques literari on res és el que sembla. A través de quatre històries gràficament independents, que semblen funcionar en paral·lel i amb una composició de les dobles pàgines en vinyetes, Macaulay compon una història amb diversos fils narratius que acaben entremesclant-se de formes subtils. Una obra farcida de petites pistes que comencen a aparèixer en els peritextos i que necessiten d'un lector actiu capaç de posar ordre en "l'entremaliadura" literària.

EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA, JOCS VISUALS, METAFICCIÓ,
AMBIGÜITAT LITERÀRIA / BARCELONA: AURA, 1990.

ISBN: 9788487711060

OBIOLS, MIQUEL

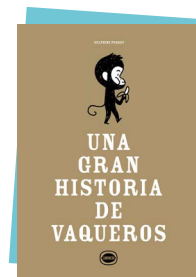
Llibre de les M'Àlicies

Il·lustracions Miquel Calatayud

12 relats curts il·lustrats a tot color i des de perspectives inusuals i inesperades per representar la particular i maliciosa personalitat d'aquesta Àlicia que beu de la famosa nena concebuda per Carroll. Una obra del 1990 que Kalandraka i Hipòtesi van recuperar al 2009 i que es troba novament descatalogada. Un clàssic contemporani de la literatura infantil catalana on l'humor absurd i el surrealisme de les imatges es posen a disposició de la crítica al món adult.

HUMOR, HIPERTEXTUALITAT, JOC AMB LA TRADICIÓ, EXPERI-
MENTACIÓ GRÀFICA / BARCELONA: HIPÒTESI, 2009.

ISBN: 9788493746902

PERRET, DELPHINE

Una gran historia de vaqueros

Un relat a dues veus separades pel nervi. A l'esquerra i en lletres capitals la història d'un vaquer dolentíssim, a la dreta la veu de l'autora s'immisceix per a corregir la seva pròpia història. Un joc metaficcional delirant que crítica l'autocensura en els llibres infantils i que s'elabora a través de les esclatxes entre textos i imatges i la intromissió

d'una instància narrativa externa al text per a corregir-lo i transformar les decisions del narrador.

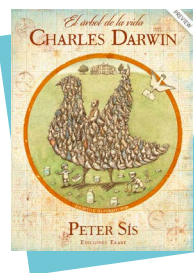
METAFICCIÓ, JOC AMB LA MATERIALITAT, HUMOR, JOC AMB LA TRADICIÓ / BUENOS AIRES: LIMONERO, 2020.
ISBN: 978-987-47079-0-1

SÁEZ-CASTÁN, JAVIER
Animalario universal del doctor Revillod

Si Buffon, Plini o Linné són fonamentals en la història dels quaderns naturalistes, les lletres que formen el cognom de l'indispensable, versat i il·lustre Revillod haurien d'aparèixer impreses al costat de les dels pioners. El seu estabulari –un document de rigorosa veracitat i de to exagerat– és un hiperbòlic a cavall entre el bestiar, el tractat zootècnic i la patazoologia. Un cadàver exquisit i una proposta metaficcional amb la qual llegir, jugar i explorar innombrables, sorprenents i extravagants espècies animals.

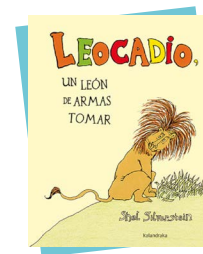
CADÀVER EXQUISIT, HUMOR, ANIMALARIS, METAFICCIÓ
MÈXIC: FONDO DE CULTURA ECONÓMICA, 2016.
ISBN: 9789681670481

SÍS, PETER
El árbol de la vida: Charles Darwin

El árbol de la vida ens narra fragments de la vida privada, pública i secreta d'un dels científics que més van trasbalsar la concepció religiosa del món. Peter Sís se val de documents molt diversos i del *pastiche* per tractar de recrear un món allunyat de la linealitat del realisme, component una història habitada per diferents veus, amplificades al seu torn per unes desbordants il·lustracions, plenes de detalls informatius. Un viatge apassionant que hibrida el gènere documental amb el d'aventures.

BIOGRAFIES, HIBRIDACIÓ, PASTICHE, AMBIGÜITAT LITERÀRIA
BARCELONA: EKARÉ, 2021. / **ISBN:** 9788412372878

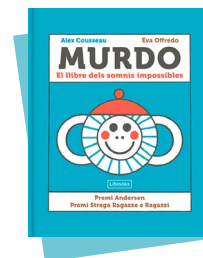

SILVERSTEIN, SHEL
Leocadio: un león de armas tomar

Silverstein cerca la complicitat dels seus lectors dirigint-se a ells per a narrar-los una història personal. Un 17 de desembre a Chicago es topa amb Leocadio, un lleó de frondosa cabellera que comença el relat presumint de la seva feresa i voracitat. Després d'assaborir l'èxit, una crisi existencial marca l'inici del retorn i d'una fugida cap endavant amb el desarrelament i la solitud com a companys de camí. Perquè en la literatura, com en la vida, les històries no sempre acaben bé.

TRAGICOMÈDIA, IDENTITAT, NARRADOR TESTIMONI, METAFICCIÓ / PONTEVEDRA: KALANDRAKA, 2020.
ISBN: 9788484642756

2 EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA

COUSSEAU, ALEX

Murdo: el llibre dels somnis impossibles

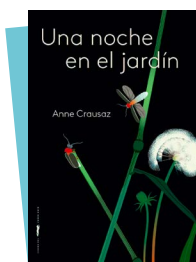
Il·lustracions d'Éva Offredo i traducció al català d'Ester Gómez Cirera.

Ser abominable i ocultar-se en la neu eternament ha de ser avorridíssim. Murdo, l'adorable ieti protagonista del relat fa gala de la seva simpatia i sociabilitat compartint amb els lectors tot tipus d'il·lusions i somnis perquè és precisament somiar el que li permet ser de mil maneres, habitar innombrables paisatges i donar resposta als seus dilemes. Éva Offredo és l'encarregada de deconstruir el clixé de bèstia en un llibre poètic i reflexiu que interpel·la el pensament i l'imaginari infantil.

ÉSSERS MITOLÒGICS, HUMOR, JOCS GRÀFICS,

JOC AMB LA TRADICIÓ / BARCELONA: LIBBOOKS, 2023

ISBN: 9788412725360

CRAUSAZ, ANNE

Una nit al jardí

Llanterna, silenci i observació és tot el que demana aquesta lectura. Anne Crausaz crea una atmosfera visualment hipnòtica amb tres components fonamentals: il·luminació, paleta i un nombre limitat d'elements gràfics per donar vida a la frondosa i diminuta flora i fauna d'un jardí nocturn estival. Una part més documental ens mostra el catàleg d'éssers que romanen ocults durant el dia i la seva febril activitat nocturna, i l'altra ens emplaça a la contemplació i a gaudir de la bellesa de la natura.

JOCS VISUALS, ZOOM, FLORA I FAUNA / BARCELONA:

LIBROS DEL ZORRO ROJO, 2023. / ISBN: 9788412570533

LADRILLO, ANTONIO

Ser un fantasma és guai

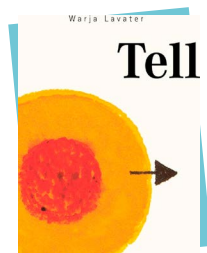
Aquest fantasma no fa por. És tan juganer com innocent i gaudeix molt sent-ho. A cada canvi de pàgina observem a un fantasma més confiat i obert que mira el lector a la cara per a confessar-li una llista de dolenteries que pot fer mentre la foscor l'encobreix. Lluny d'acoquinar-lo, la nit és per a ell un pati d'esbarjo, igual que la doble pàgina, on desafia tot mecanisme semiòtic i usa amb mestratge

cadascun dels elements del llenguatge visual: la forma, el color, la il·luminació, etc.

ÀLBUM LLISTA, LLENGUATGE VISUAL, IDENTITAT, HUMOR

LOGROÑO: FULGENCIO PIMENTEL, 2016.

ISBN: 9788416167470

LAVATER, WARJA

Tell

Guillermo Tell –virtuós tirador obligat per l'autoritat a disparar a una poma col·locada sobre el cap del seu fill– és el protagonista d'aquest leporello de gairebé 3 metres. L'artista suïssa reinterpreta la llegenda amb el seu particular llenguatge pictòric i la inspiració per a la seva execució té origen en els senyals de trànsit de Nova York. *Tell*, imaginari pictogràfic sense text, narrat únicament mitjançant recursos gràfics, atorga al lector la possibilitat de realitzar la seva pròpia interpretació.

IMAGINARIS, LLIBRE D'ARTISTA, JOC AMB LA TRADICIÓ,

ÀLBUM SENSE MOTS, LLIBRE OBJECTE / NOVA YORK:

NORTH-SOUTH BOOKS, 2019. / ISBN: 9783314104923.

[ED. MULTILINGÜE]

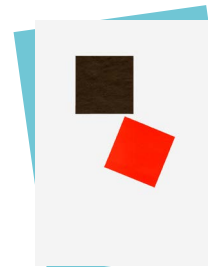
LIONNI, LEO

El petit Blau i el petit Groc

Àlbum de debut creat per als seus nets Annie i Pippo que malgrat guardar l'aparença d'una senzilla història sobre el plaer de l'amistat, en realitat amaga un tractat sobre el color i una lliçó magistral sobre la composició i l'impacte en la percepció visual de les lleis de la Gestalt. Ho fa amb la precisió i economia de mitjans gràfics pròpia d'una gran campanya publicitària, àmbit de treball habitual de Lionni en el qual va desenvolupar la seva carrera com a director d'art.

JOCS VISUALS, ABSTRACCIÓ, COLLAGE, IDENTITAT

PONTEVEDRA: KALANDRAKA, 2013. / ISBN: 9788484648116

LISSITZKY, EL

Cuento supematista sobre dos cuadrados en seis construcciones

El Lissitzki va promulgar que el món es reduïa a formes geomètriques simples. En 1922 va crear un àlbum que explicava als infants que la terra es componia de dos quadrats, i aquests podien moure's i reubicar-se per a construir un món millor. El dissenyador, tipògraf i precursor del constructivisme emplaça als lectors a (no) llegir i jugar amb aquestes formes, a dibuixar-les, a retallar-les, projectar-les, etc., en definitiva, deixa a les seves mans la possibilitat de crear amb elles un món nou i millor.

DISSENY GRÀFIC, TIPOGRAFIA, AVANTGUARDES ARTÍSTIQUES

MADRID: EDITORIAL CÍRCULO DE BELLAS ARTES, 2019.

ISBN: 9788494970016

MARI, IELA

El petit globus vermell

Un xiclet és el detonant de la història. D'entre els llavis d'un nen es desprèn un petit globus que ascendeix per emprendre vol. El globus creix, inunda la pàgina de vermell i inicia un joc de transformació amb 15 seqüències en les 32 pàgines d'un àlbum sense paraules i sense fi. Una narració visual en la qual Iela mostra que allò fantàstic no està entre castells ni princeses sinó en la natura. Subtileza gràfica, observació i imaginació són les claus de la seva atemporalitat.

JOCS VISUALS, JOCS DE TRANSFORMACIÓ, ÀLBUM

SENSE MOTS / PONTEVEDRA: KALANDRAKA, 2006.

ISBN: 9788484645375

PAKOVSKÁ, KVĚTA

Uno, cinco, muchos

Pacovská desplega tots els seus encants en aquest àlbum amb el qual el lector s'embarcarà en el món de les operacions aritmètiques. Per fer-ho l'artista txeça es val d'ocells, mans o un hipopòtam a més d'infinat de recursos materials com a solapes, encunys o els seus habituals miralls perquè el lector contempli i explori com funciona la relació quantitat/representació gràfica. Un àlbum amb

el qual aprendre números gràcies a la relació d'imatges i a la memòria visual.

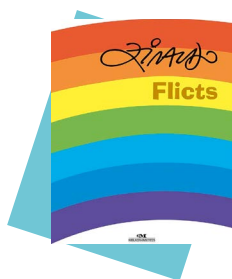
PRIMERS CONCEPTES, JOCS MATEMÀTICS, ABSTRACCIÓ,
JOCS AMB LA ARTEFACTUALITAT / MADRID: KÓKINOS, 2010.
ISBN: 978-84-92750-34-4

PONTI, CLAUDE
L'àlbum de l'Adela

Un àlbum d'enormes dimensions per a les petites mans d'un nadó? L'àlbum de l'Adela s'obri com un territori a explorar i com un univers en el qual endinsar-se. Ponti ens introdueix sense embulls a l'interior del cap d'una petita que està descobrint el joc i el pensament simbòlic. Per això les seves pàgines semblen esbojarrades i sense sentit narratiu i per això el traç ret homenatge al que Sendak va elaborar en *Allà on viuen els monstres*, un dels primers títols a representar l'inconscient infantil.

IMAGINARIS, ÀLBUM SENSE MOTS, ELS PERSONATGES
JUGUEN / MADRID: LATA DE SAL, 2015.
ISBN: 9788494286759

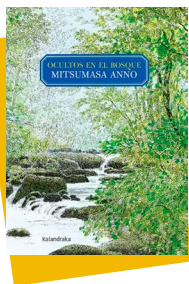
ZIRALDO
Flicts
Adaptació a l'espanyol de Maria Tena

El nostre protagonista és un color estrany i trist anomenat Flicts. Pertany a un món fet de colors encara que cap és com ell. Sol, fràgil i dissortat cerca sense sort un amic entre la resta de colors. Això i 48 vertiginoses pàgines plenes de color i farcides de patrons gràfics (banderes, cercles, mosaics, etc.) és Flicts. Un carnaval de color i forma que va situar l'àlbum de Ziraldo entre els pioners de la postmodernitat literària infantil i el va convertir en referent del llenguatge visual en l'àlbum.

POSTMODERNITAT LITERÀRIA, DISSENY GRÀFIC, IDENTITAT
BARCELONA: PLANETA DEAGOSTINI, 2015.
ISBN: 9788468439655

3 JOCS VISUALS

ANNO, MITSUMASA

Ocultos en el bosque

En *Ocultos en el bosque* Mitsumasa Anno posa a prova l'habilitat del lector per a descobrir i identificar més d'un centenar d'espècies animals camuflades entre les dobles pàgines d'aquest àlbum a mig camí entre la ficció i el llibre documental. Belles il·lustracions d'aquarel·la i tinta retraten els aclaparadors avets, fajos, roures i altres espècies caducifòlies del bosc japonès, l'espai idoni per a la contemplació al qual Anno ens convida a entrar per a jugar o gaudir de la seva calma.

JOCS D'OBSERVACIÓ, ÀLBUM DOCUMENTAL, ZOOLOGIA
PONTEVEDRA: KALANDRAKA, 2021. / ISBN: 9788413430546

ARRHENIUS, INGELA P.

Qui busca troba

Qui va dir que anar de compres amb nens sigui complicat? Aquest cartoné de la il·lustradora i dissenyadora sueca Ingela P. Arrhenius porta als lectors més petits de ruta pel poble per a ensenyar-los els seus negocis i els oficis dels seus veïns. Un dolç en la pastisseria, una vista guiada al museu o un tall de serrell, tot és possible buscant entre les seves solapes i desplegues. Un manà per als més curiosos i observadors.

JOCS AMB LA ARTEFACTUALITAT, PRIMERS CONCEPTES, IMAGINARIS / BARCELONA: COMBEL, 2017. / ISBN: 9788491011989

CONTRAIRE, BASTIEN

El intruso

Tots sabem que l'exterior de les persones i coses, la seva aparença, contribueix al fet que en general ens fem una opinió equivocada d'elles. L'il·lustrador francès Bastien Contraire ho explora en el seu àlbum *El intruso*, i ho fa sense necessitat d'una sola paraula. On està l'intrús? El foraster il·lustrat, de similar aparença i entitat que la resta dels objectes de la pàgina es camufla com un camaleó, així que has de mantenir els ulls ben oberts si vols identificar-lo.

JOCS D'OBSERVACIÓ, ASSOCIACIÓ D'IMATGES, FAMÍLIES DE PARAULES / BARCELONA: LIBROS DEL ZORRO ROJO, 2016.
ISBN: 9788494512322

GOFFIN, JOSSE

Oh!

La cèlebre frase de Magritte "Això no és una pipa" es materialitza a les pàgines d'aquest imaginari sense mots, que utilitza els desplegues per construir un joc de metamorfosi visual. Com en un *cadàver exquisit*, els objectes que apareixen dibuixats a doble pàgina n'amaguen d'altres possibles i muten al desplegar la pàgina de l'esquerra, deixant al descobert un nou objecte que comparteix una part de la il·lustració amb l'anterior.

CADÀVER EXQUISIT, IMAGINARI, JOCS DE TRANSFORMACIÓ
PONTEVEDRA: KALANDRAKA, 2021. / ISBN: 9788418558221

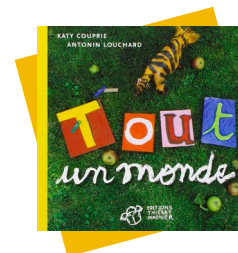

LEBLOND, MICHAËL

Luna Parc en pijamarama Il·lustraciones de Frédérique Bertrand

Michaël Leblond i Frédérique Bertrand són els creadors d'una col·lecció d'àlbums basats en la tècnica d'animació de l'Ombro-cinéma, un mecanisme que funciona superposant una pel·lícula ratllada d'acetat sobre una imatge per a permetre'ns veure tant la imatge com les seves ombres, donant així la sensació de moviment. Només amb moure la làmina podràs gaudir del parc d'atraccions, veure com puja i baixa la muntanya russa, com zigzaguegen els cotxes que xoquen o seguir el tret del tir al blanc.

IL·LUSIONS ÒPTIQUES, JOCS AMB LA ARTEFACTUALITAT, TÈCNiques D'ANIMACIÓ, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS
PONTEVEDRA: KALANDRAKA, 2013. / ISBN: 9788484648406

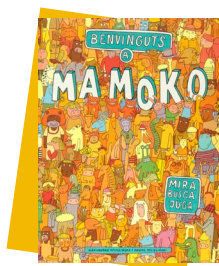
LOUCHARD, ANTOLIN

Tout un monde: le coffret collector Illustrations de Katy Couprie

De petites dimensions i sense cap paraula *Tout un monde* és una obra rica i estimulante. Es proposa com un deambular on la mirada de la criatura es troba amb imatges i motius molt diversos, elaborades a través d'una gran quantitat de tècniques i associades entre elles gràcies a lògiques tan inesperades com poètiques.

El cofret d'aniversari conté algunes de les il·lustracions interiors en forma de targetes perquè l'infant pugui jugar a imaginar altres associacions possibles entre elles.

EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA, IMAGINARIS, JOCS COMBINATORIS / THIERRY MAGNIER, 2018. / **ISBN:** 9791035201586 [EDICIÓ AMB 30 TARGETES] o Louchard, Antolin. *Tout un monde*; ilustraciones de Katy Couprie. Thierry Magnier, 1999. / **ISBN:** 9782844200631

MIZIELIŃSKA, ALEKSANDRA ***Benvenuts a Mamoko : mira, busca, juga***

Mamoko és una festa! Els veïns del poble surten al carrer i s'apressen a acabar els quefers quotidians abans de la festa d'aquesta nit. Entre tot aquest enrenou, algunes coses no estan on haurien de ser-hi i alguns dels seus personatges han canviat el seu lloc habitual. Cerca als personatges que apareixen a l'inici de l'aventura i descobreix què fa cadascun d'ells observant la seqüència de dobles pàgines d'imatges. Si romans ben atent seràs capaç de construir un entramat d'històries sense necessitat d'una sola paraula.

JOCS D'OBSERVACIÓ, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS, EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA / Aleksandra Mizelińska i Daniel Mizeliński. BARCELONA: LA GALERA, 2013. **ISBN:** 9788424648756

MULLER, JÖRG ***El llibre dins el llibre, dins el llibre, dins el llibre, dins el llibre, dins el llibre***

Müller porta fins al límit una de les formes de metaficció més bàsiques: el llibre dintre del llibre. Només entrar en la història, el lector descobreix que el llibre que té a les seves mans és el mateix que la protagonista sosté amb les seves i no només això sinó que gràcies a una il·lusió òptica creada per l'efecte Droster i a unes ulleres anàglif (permeten veure en 3D unes certes imatges que en estar impreses són bidimensionals) observem com la petita s'endinsa cada vegada més cap a l'interior del

llibre. Al fons trobarà a l'autor (Müller?) que l'ajudarà a trobar el camí de tornada a la realitat.

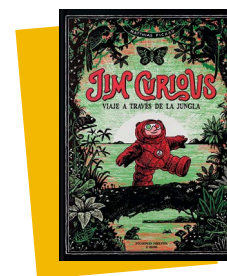
METAFICCIÓ, JOCS VISUALS, EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA
BARCELONA: SERRES, 2002. / **ISBN:** 9788484880677

PEZ, ANA ***El meu germà petit invisible***

Un passeig, dos germans i múltiples aventures. Mentre la germana major es diverteix veient com el petit creu haver inventat una màquina d'invisibilitat, ell, gràcies als seus poders, descobreix una ciutat màgica a cada passa. La il·lustradora madrilenya Ana Pez afegeix al seu àlbum unes ulleres anàglif que deixen els lectors bocabadats a cada canvi de pàgina gràcies a un senzill joc òptic.

IL·LUSIONS ÒPTIQUES, IMATGES ESTEREOSCÒPIQUES, JOCS AMB LA ARTEFACTUALITAT, JOCS VISUALS
ALMERÍA: LIBRE ALBEDRÍO, 2017. / **ISBN:** 9788494417290

PICARD, MATTHIAS ***Jim Curious: un viatge a través de la jungla***

Jim Curious és un explorador incansable. Després d'haver-nos submergit amb ell en les profunditats submarines, en aquest segon títol l'acompanyem a través d'un mirall en un viatge que ens porta al bell mig de la selva. Picard dibuixa magistralment en blanc i negre i amb tota mena de detall els paisatges exuberants i controla el ritme del relat gràcies a la concepció variada de les planxes. Unes ulleres anàglif arrodoneixen la proposta fent que l'aventura cobri vida, escapant-se de les pàgines.

JOCS VISUALS, ÀLBUM SENSE MOTS, IL·LUSIONS ÒPTIQUES, JOCS AMB LA ARTEFACTUALITAT / LOGROÑO: FULGENCIO PIMENTEL, 2020. / **ISBN:** 9788417617257

4 JOC AMB L'ARTEFACTUALITAT

BENITO, ISABEL

Proserpina

Ilustraciones de Cintia Martín

Isabel Benito i Cintia Martín s'envolten de mussols, garbullers i bromes per a contar-nos una història a contrallum en la qual juguen amb el paper de les pàgines de Proserpina per a contar, cantar i observar la història d'una gallina. Només es necessita una mica de llum (o llanternes si són ocells lectors nocturns) i fixar-se amb deteniment per a començar a jugar amb aquest àlbum fet amb cura que farà que el lector romangui amb els ulls tan oberts com els del mussol.

JOCS VISUALS, JOCS DE PARAULES, JOCS AMB LA TRADICIÓ
VALLADOLID: EDICIONES TRALARÍ, 2024.

ISBN: 9788412492415

BOURGET, LAETITIA & GRAVIER, ALICE

La meva casa al bosc

Un leporello de gran format i 4 metres de llarg ens convida a descobrir els paisatges quotidians que conformen el camí que porta fins a una casa, per l'anvers, i l'interior d'aquesta, pel revers. Una detallada il·lustració incita a deambular entre els espais i porta a la contemplació. Un llibre pensat per instal·lar-se al terra i que esdevé també terreny de joc, ja sigui perquè les il·lustracions es converteixen en decorats de jocs simbòlics o bé perquè acceptem el repte visual que amaguen les guardes.

JOCS D'OBSERVACIÓ, JOCS VISUALS, INTERACCIÓ AMB ELS
LECTORS / BARCELONA: LIBROS DEL ZORRO ROJO, 2019.

ISBN: 9788494990403

GRASSA TORO, CARLOS

Una pierna

Ilustraciones de Arnal Ballester

Una pierna és una combinació de tres elements: el conte, el joc i la guerra. El seu protagonista, Puesto, un tinent pèrfid, ambiciós, ludòpata i amb aspiracions a capità, perd una cama –a més del cap i la raó– durant una aposta i pretén substituir-la, per descomptat, jugant. El relat, fragmentat en petits capítols, és portat a les

seixanta-tres caselles d'un tauler similar al de la tradicional Oca on el lector ha de llegir, mirar i divertir-se, però sobretot jugar en pau.

EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA, JOCS DE TAULA, JOCS AMB LA TRADICIÓ, ANTIBEL·LICISME, SÀTIRA / BARCELONA: A BUEN PASO, 2016. / **ISBN:** 9788494503863

FEHR, DANIEL

La pilota groga

Il·lustracions de Bernardo Carvalho

Tot comença amb un partit de tennis amistós, però després de pocs tocs, la pilota desapareix pel nervi del llibre i en Lluís i la Lluïsa decideixen endinsar-se per a trobar-la. A partir d'aquest moment, s'inicia una cerca caòtica entre les dobles pàgines, a l'estil de "Tria la teva aventura". Els protagonistes entren i surten d'universos de ficció diferents, marcats per estils i tècniques d'il·lustració també canviants i trobant aquí i allà personatges coneguts.

METAFICCIO, HUMOR, EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA
BARCELONA: TAKATUKA, 2018. / **ISBN:** 9788417383053

LEE, SUZY

Sombras

De format oblong i enquadernat per la vora superior, *Sombras* forma part de l'anomenada "Trilogia del límit" amb què Lee reflexiona sobre el joc i l'imaginari infantil, dotant de sentit narratiu el nervi. En aquest cas la petita puja a les golfes i la llum tènue de l'espai allibera la seva imaginació. La tècnica del estergit (*stencil*) compon unes il·lustracions on el negre de les ombres esdevé necessàriament protagonista i on les taques grogues recorden la importància del món imaginari en la infància.

JOCS VISUALS, ELS PERSONATGES JUGUEN, ÀLBUM SENSE MOTS / ALBOLOTE: BARBARA FIORE EDITORA, 2010.
ISBN: 9788493750657

FÉLIX, LUCIE

Cocou

Per a Lucie Félix el gest de l'infant és el més important i esdevé el protagonista de les seves obres. Sota aquesta màxima concep un leprelló sense paraules en acetat i cartró laminat, per jugar a uns dels jocs preferits dels més petits: el Tat! Una obra que experimenta amb les transparències, les formes, la llum i els colors per oferir amagatalls mentre es plega i es desplega. Els materials consistents alhora que suaus fan d'ell un llibre-joguina perfecte per a les primeres descobertes.

JOCS VISUALS, EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA, EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA / AUBERVILLIERS:
LES GRANDES PERSONNES, 2018. / **ISBN:** 978-2-36193-540-5

MATOSO, MADALENA

El libro que hace clap

Imagina un llibre que fa petons o abdominals, que pica a la porta o toca el bombo. Això i molt més és capaç de fer *El libro que hace clap*. La mirada lúdica i colorista de Matoso ens porta aquesta vegada un numerari ben particular per aprendre a contar fins a deu. El joc aquí torna a estar en dotar de sentit ficcional el nervi i la gràcia, en obrir i tancar el llibre al ritme dels petons o de les abdominals seguint l'enumeració marcada. Un llibre-joguina que uneix el gest a la comprensió.

PRIMERS CONCEPTES, EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS / LOGROÑO: FULGENCIO PIMENTEL E HIJOS, 2016. / **ISBN:** 9788416167500

MATUTE, ANA MARÍA

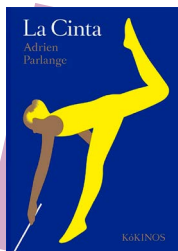
En el bosque

Il·lustracions de Elena Odriozola

En el bosque és un miriorama, un terme del XIX que designa un tipus de juguina en el qual es combinen aleatòriament una col·lecció de targetes il·lustrades amb fragments d'una escena a fi de crear i contar una història. Elena Odriozola dibuixa en 9 postals un dels boscos més meravellosos de la literatura, el que Ana María Matute va narrar en el seu discurs d'ingrés a la Reial

Acadèmia en 1998. Uneix les línies de les targetes, canvia el seu ordre i descobreix jugant una infinitat de boscos fantàstics.

JOCS AMB LA TRADICIÓ, HISTÒRIES SENSE FI, LLIBRE OBJECTE, EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA / BARCELONA: LIBROS DEL ZORRO ROJO, 2017. / **ISBN:** 9788494773433

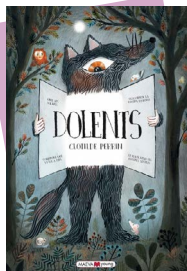

PARLANGE, ADRIEN

La cinta

Parlange s'empara del punt de llibre en tela (característic de les encuadernacions tradicionals) per construir un imaginari a tres tintes, que és també un joc de metamorfosi ritmat amb el pas de la pàgina. La cinta passa de ser la llengua d'una serp a convertir-se en un espaguetti o un raig de té, estirant la composició dels objectes més enllà de les pàgines. El lector ha de manipular i canviar la posició de la cinta per dotar-la de sentit ficcional.

IMAGINARIS, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS, JOCS VISUALS, JOCS DE TRANSFORMACIÓ / MADRID: KÓKINOS, 2017. **ISBN:** 9788416126903

PERRIN, CLOTILDE

Dolents

Una obra de gran format que amaga els secrets més foscos i també inesperats dels dolents més reconeguts i temibles del món del *Hi havia una vegada...*: el llop, la bruixa i l'ogre. Amb un enginyós joc de solapes i elements mòbils, anem endinsant-nos en les personalitats i intimitats d'aquests tres personatges. L'obra juga amb les convencions del llibre documental per aportar informació "veraça" sobre la vida dels éssers imaginaris, convertint la proposta en un híbrid lúdic, que destil·la humor.

JOCS AMB LA TRADICIÓ, PARÒDIA, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS / MADRID: MAEVA, 2018. / **ISBN:** 9788417108472

SÁEZ-CASTÁN, JAVIER

El armario chino

Un armari amaga un llibre i acull una història que juga amb la temporalitat i la multiplicitat de mons. Després de lliscar la sobrecoberta i endinsar-nos en les seves pàgines, ens trobem amb, aparentment, dues històries paral·leles i una estructura circular, que ens permet llegir la història en dues direccions. Una proposta enigmàtica en dos mons monocroms, connectats només a través de l'armari. Un artefacte i una joguina literària al més pur estil Sáez-Castán.

EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA, AMBIGÜITAT LITERÀRIA, JOCS VISUALS / BARCELONA EKARÉ, 2016. / **ISBN:** 9788494429156

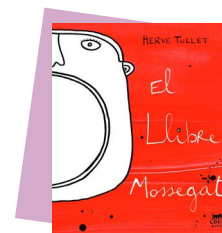

TAKAHASHI, KAORI

Toc, toc!

Una nena ha perdut el seu osset i decideix demanar als seus veïns si l'han vist. Un llibre que es desplega com un edifici i que es va component com si fos un puzzle a mesura que la nena puja les escales. Després de guaitar a l'interior i reparar en la diversitat dels apartaments que conformen el conjunt, finalment troba el peluix al terrat! Així que contenta decideix baixar cap a casa. Una obra per manipular i descobrir les mil maneres en què un àlbum pot relacionar fons i forma.

JOCS AMB LA TRADICIÓ, IDENTITAT, LLIBRE OBJECTE / BARCELONA: MTM EDITORES. 2022. / **ISBN:** 9788417165659

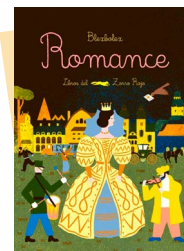
TULLET, HERVÉ

El llibre mossegat

Si Peter Newell va encunyar un petit cercle entre les pàgines per a fer passar un coet i Oliver Jeffers no va poder evitar que *L'increïble nen menjallibres* rosegués el cantó del seu àlbum, Tullet apuja l'aposta i fica un mos de proporcions desmesurades al lloc d'aquest àlbum de cartonné. En obrir-lo el forat de la mossegada es converteix en un cercle que es transforma a cada pàgina que passem proposant al lector una sèrie d'accions amb les quals jugar.

JOCS DE TRANSFORMACIÓ, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS, JOCS VISUALS / BARCELONA: COCO BOOKS, 2022. **ISBN:** 9788412557022

5 JOC AMB LA TRADICIÓ

BLEXBOLEX *Romance*

El camí de tornada a casa des de l'escola és el perquè d'aquest àlbum de gairebé 300 pàgines amb el qual l'il·lustrador belga Blexbolex recupera una de les fórmules clàssiques de la literatura popular i posa a prova la perícia verbal i visual dels seus lectors. Un joc en el qual l'addició de paraules i escenes, la sostracció de lletres o els girs de guió aporten ritme i vivacitat a un relat que com la vida, torna a començar cada dia. Per a llegir sols, en companyia, en veu alta o murmurant.

JOCs AMB LA TRADICIÓ, TIPOGRAFIA, ORALITAT,
EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA / BARCELONA: LIBROS
DEL ZORRO ROJO, 2013. / ISBN: 9788494104183

CRUSCHIFORM *Hi havia una forma* Trad. Teresa Duran

Aquest és un àlbum que lluny de guardar les formes, el que fa és utilitzar-les per a rebel·lar-se contra el cànon establert. Acostumats al fet que la història omplís de prínceps valents, rectes i espigolats els contes de fades, l'arribada de Juli Balanço al regne causa estupor en la cort i inquieta als candidats a la corona. Però és possible que un candidat de tals dimensions cridi l'atenció de la princesa? I en aquest cas, comptarà amb l'aprovació dels reis? Un conte informal on n'hi hagi.

CONTES CLÀSSICS, EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA,
JOCs AMB LA TRADICIÓ, IDENTITAT / SEVILLA: BARRETT,
2022. / ISBN: 9788418690303

JACQUES, BENOÎT *La nit de la visita*

Benoît Jacques revisita en clau d'humor el conte de Caputxeta. Si en la versió original els lectors segueixen la travessia de la petita de capa vermella, en aquesta ocasió el focus es centra en un moment que la tradició obvia col·locant el lector a la porta de la casa de l'àvia, on a un vilipendiat llop se li complica l'entrada. El text rimat aporta ritme i comicitat, mentre el color eleva el

nivell de tensió, i la tipografia que creix ostensiblement acaba portant el lector a compadir-se del llop.

CONTES CLÀSSICS, PUNT DE VISTA, TIPOGRAFIA, JOCS AMB LA TRADICIÓ / BARCELONA: A BUEN PASO, 2021.
ISBN: 9788417555634

LAVIE, OREN

El oso que no estaba

Ilustraciones de Wolf Erlbruch

Un picor acaba convertit en un ós que busca la seva identitat. Anirà trobant pistes gràcies a les converses amb animals del bosc. El text de Lavie mescla elements del conte meravellós amb exercicis de nonsense, jocs de paraules i paradoxes que ens recorden tant a Milne com a Carroll i dóna com a resultat una faula contemporània, divertida i reflexiva. Erlbruch recrea el bosc dibuixant el seu personatge bonàs sobre papers pintats del que semblen antics llibres de botànica i que aporten profunditat de camp.

INTERTEXTUALITAT, HUMOR, JOCS AMB LA TRADICIÓ, IDENTITAT / ALBOLOTE: BARBARA FIORE, 2015.
ISBN: 9788415208693

LERAY, MARJOLAINE

Una caputxeta vermella

Revisió del conte tradicional que es centra en una conversa que creiem conèixer, però que acaba per subvertir el conte gràcies a un canvi de rols que capgira la història. Leray utilitza el vermell i el negre per gargotejar els dos personatges amb un traç molt enèrgic i expressiu i fent-los destacar sobre el blanc de la pàgina. La tipografia creix o empetiteix acompanyant els canvis de volum en la conversa i puntuant la tensió narrativa. Un joc paròdic senzill però ben executat que provoca el riure de grans i petits.

HIPERTEXTUALITAT, JOCS AMB LA TRADICIÓ, SUBVERSIO LITERÀRIA, PARÒDIA / BARCELONA: ENTREDOS, 2021.
ISBN: 9788412205695

SÁNCHEZ, GLORIA

La reina de Turnedó

Il·lustracions de Pablo Otero

Un reguitzell de personatges i una estructura encadenada i rimada conformen una eixelebrada història, perfecta per a llegir en veu alta i no parar de riure. Amb ressons de la tradició oral, l'humor absurd i les rimes infantils l'obra convida a la interacció constant amb els oients. Les il·lustracions esquemàtiques, en blanc, negre i tocs de vermell, de traç infantil i que obvien els escenaris, acompanyen a la perfecció el relat, subratllant el caràcter humorístic i la importància de l'estructura.

HUMOR, JOCS AMB LA TRADICIÓ, ORALITAT / PONTEVEDRA: KALANDRAKA, 2020. / ISBN: 9788484648802

SCIESZKA, JON

El apestoso hombre queso y otros cuentos

Ilustraciones de Lane Smith

Un àlbum que és un recull de contes suposadament clàssics on destaca per sobre de tot la tergiversació, la confusió i el joc amb les jerarquies. Un narrador que no coneix massa el seu ofici, uns personatges que apareixen quan menys els esperes, índex que cauen al bell mig d'un dels contes i peritextos que no responen a la seva suposada funció componen un dels àlbums metaficcional més divertits i esbojarrats de la literatura infantil. Un clàssic contemporani que és imprescindible conèixer.

METAFICCIO, JOCS AMB LA TRADICIÓ, PARÒDIA / BARCELONA: THULE, 2000. / ISBN: 9789507543388

SNICKET, LEMONY

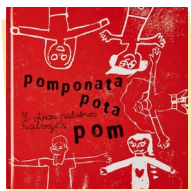
13 palabras

Ilustraciones de Maira Kalman

13 paraules, algunes molt normals i altres una mica extravagants són el punt de partida per aquesta història un tant insòlita i peculiar que beu dels jocs surrealistes d'escriptura automàtica i de l'atzar dadaista. Un exercici literari que s'arrodoneix gràcies a les il·lustracions de Maria Kalman. Amb el seu atrevit sentit del color, l'artista ens introdueix en un món de paisatges surrealistes, car-

regats de detalls, on la fantasia i l'ònic es barregen amb naturalitat amb elements quotidians.

AVANTGUARDES LITERÀRIES, JOCS DE PARAULES,
EXPERIMENTACIÓ LITERÀRIA / BARCELONA: LIMONERO,
2017. / ISBN: 9789874573698

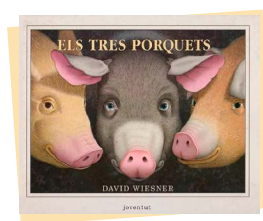

VV.AA.

Pomponata Pota Pom y otras palabras salvajes

Que els nens fan llibres? Sí, i *Pomponata Pota Pom* dona prova d'això i de la qualitat literària i gràfica que surt de tan novells autors. La significació i sentit que la infància dona a les coses dista molt de la del món dels adults i per això es necessiten paraules salvatges per a tot allò que plena el seu imaginari. Però què signifiquen? Quin és el seu sentit? Millor llegeix les seves explicacions de pim-pam-pum, observa els seus linogravats i així t'assabentaràs a la fi de qui és Zírriga-Zárriga-Zórriga.

JOCS DE PARAULES, JOCS AMB LA TRADICIÓ, LINOGRAVAT,
HUMOR / VALENCIA: MEDIA VACA, 2023.
ISBN: 9788412762600

WIESNER, DAVID

Els tres porquets

Una reinterpretació del clàssic que juga amb les expectatives. Poc després d'iniciar-se el relat, els porquets descobreixen que poden escapar de la seva història, viatjar per les pàgines en blanc i transitar per altres. Aquest viatge els farà adonar-se que poden canviar el rumb dels esdeveniments, ordenant de manera diferent el seu món de ficció i canviant el final de la història clàssica. Un exercici magistral on l'autor reflexiona sobre la importància que el marc té en tota història.

HIPERTEXTUALITAT, METAFICCIO, EXPERIMENTACIÓ LITERÀ-
RIA, EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA / BARCELONA: JUVENTUD,
2015. / ISBN: 9788426132925

6 LLEGIR, JUGAR I FER

BAJTLIK, JAN

Tipografiteja

Si alguna vegada t'has demanat d'on surten les lletres aquest és el teu llibre. Contràriament al que s'acostuma a pensar aquestes no cauen del cel ni creixen en els arbres, sinó que surten de les teves pròpies mans. Posa't a gargotejar i a fer grafitis i comprovaràs de primera mà com l'alfabet surt d'entre els teus dits per a formar paraules, pintar-les en murs, crear jeroglífics o fer mots encreuats. Descobreix l'apassionant món de les lletres en aquest fluorescent tractat lúdic-tipogràfic.

TIPOGRAFIA, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS, EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA / BARCELONA: COCO BOOKS, 2015. / ISBN: 9788494391910

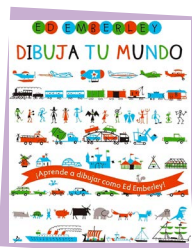

CARON, MARION

Hello Tomato

Toca arromangar-se i decidir què ens agradaria plantar en aquest hort de paper i així poder recol·lectar una excel·lent collita amb l'única ajuda de l'estergit i el color. *Hello Tomato!*, és un petit leporello vegetal que cada lector completarà al seu gust intercanviant una sèrie de targetes encunyades a través de les quals obtindran múltiples hortalisses en funció del color de fons. Una proposta irresistible per a tots aquells que agradin dels llibres, les activitats a l'aire lliure i les verdures.

JOCS D'OBSERVACIÓ, JOCS AMB L'ARTEFACTUALITAT, LLIBRE D'ARTISTA, LLIBRE OBJECTE, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS / [S.L.]: EDITIONS DU LIVRE, 2021. ISBN: 9791090475175

EMBERLEY, ED

Dibuja tu mundo

El degà dels mètodes d'autoaprenentatge de dibuix ens ofereix en aquest volum un nombre il·limitat de possibilitats, trucs i motius per a treure tot el partit possible a l'artista que tots portem dins. Una línia per aquí i una altra per allà et voilà!, gairebé sense adonar-te'n estaràs dibuixant zepelins, ratpenats, iglús o zebús, tot és

possible. Amb ajuda d'un llapis i unes simples indicacions aviat formaràs part de l'Olimp dels déus del dibuix.

JOCS VISUALS, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS, JOCS DE TRANSFORMACIÓ / MADRID: ANAYA, 2019. ISBN: 9788469848760

FERNÁNDEZ ARIAS, CÉSAR

Taller de pintura y construcciones

Un voldria no deixar de ser infant, entre altres coses, per a poder assistir als tallers infantils de creació artística impartits per l'inimitable, irrepetible i polifacètic César Fernández Arias. En *Taller de pintura y construcciones* es recullen algunes propostes dels seus tallers –espais dedicats al joc i l'experimentació– i una mostra de les creacions resultants dels seus laboratoris. Encara que en César ja no estigui, no és tard per a seguir els seus passos, recordar-lo i celebrar-lo posant-se a la feina.

EXPERIMENTACIÓ ARTÍSTICA, ESPAIS DE JOC, INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS / VALENCIA: MEDIA VACA, 2005. ISBN: 9788494362590

KONO, YARA

Patates nyam nyam

Un àlbum de gràfica refrescant pensat per a tots els que s'asseuen a la taula impacients esperant que plogui menjar. És hora de fer-ho per un mateix. Instruccions: rentar-se les mans, seleccionar aliments, processar-los, emplatar-los... Un llibre ple de jocs visuals, endevinalles i un lèxic igual d'exquisit que els plats que pots cuinar entre les seves pàgines per als teus comensals. Perquè per a convertir-se en xef no és necessari encendre fogons sinó passar les pàgines.

JOCS VISUALS, PRIMERS CONCEPTES, HUMOR BARCELONA: COCO BOOKS, 2018. / ISBN: 9788494913617

El manual de dibuix definitiu

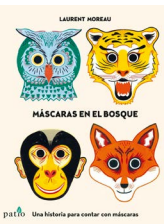

LAX SULÉ, ENRIC

El manual de dibuix definitiu

Si les tècniques del mestre Emberley et semblen per a principiants i ja voles sol a lloms del teu grafit aquest és el teu llibre. Enric Laix et proposa idees, tècniques i trucs per a millorar la teva destresa amb el grafit i altres materials usant la lògica aclaparadora i sentit de l'humor. Les referències aquí ho són tot, sense elles no tindràs on agafar-te, així que para atenció als seus consells i prova! Però sobretot recorda: si no et surt, no et frustris, millor fes-te una passejada amb bici.

EXPERIMENTACIÓ ARTÍSTICA, INTERACCIÓ
AMB ELS LECTORS, JOCS DE TRANSFORMACIÓ, HUMOR
BARCELONA: EKARÉ, 2023. / ISBN: 9788412753622

MOREAU, LAURENT

Máscaras en el bosque

Les dimensions, l'enquadernació, l'estil d'il·lustració i els colors d'aquesta obra recorden els antics àlbums de Père Castor concebuts per desaparèixer entre les mans del lector perquè retallar-los, desunir-los o desmuntar-los formava part de l'acte de lectura. I és això el que proposa Moureau, retallar les màscares per esdevenir un dels protagonistes d'aquesta història. Un llibre-joc, que incita el lector a participar de forma activa, protagonitzant possibles finals de les històries.

JOCS AMB LA TRADICIÓ, JOCS DE TRANSFORMACIÓ,
INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS / BARCELONA: PATIO
EDITORIAL, 2016. / ISBN: 9788416429745

Bruno Munari dibujar el sol

MUNARI, BRUNO

Dibujar el sol

En 1970 Bruno Munari posa en marxa els seus "laboratoris", uns tallers de sensibilització artística per a aprendre experimentant i jugant. Dibuixar el sol és resultat d'un d'ells i en ell es recullen dibuixos fets per nens al costat de litografies, pintures i gravats d'artistes com Joan Miró, Antonio Frasconi o Tom Wosley. Les imatges s'acompanyen d'eloqüents, didàctiques i poètiques ex-

plicacions que donen mostra de les infinites formes en les quals el sol pot ser interpretat i representat.

EXPERIMENTACIÓ ARTÍSTICA, EDUCACIÓ DE LA MIRADA,
INTERACCIÓ AMB ELS LECTORS / BARCELONA: GG, 2023.
ISBN: 9788425234781

RAMOS, MARÍA

El libro del futuro

Mancant màquines del temps, benvingudes siguin les càpsules. Això degué pensar la il·lustradora i historietista Maria Ramos quan va concebre *El llibre del futur*, un llibre-càpsula per a experimentar en carns pròpies el pas del temps, al qual no li falten propostes creatives i activitats que ajudaran el lector a fer un retrat fidel del seu jo de l'ara – i diem ara perquè aquesta càpsula complirà la seva comesa i no s'obrirà de nou fins d'aquí a 15 anys-. Cap voluntari disposat?

JOC AMB LA TRADICIÓ, IDENTITAT, INTERACCIÓ
AMB ELS LECTORS / LOGROÑO: FULGENCIO PIMENTEL, 2018.
ISBN: 9788416167777

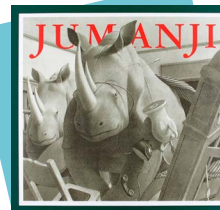
TONO

El arca de Noé

L'arca de Noé és un animalari retallable realitzat per Antonio Lara Gavilán, Tono, escriptor, humorista gràfic, guionista de Hollywood i mil coses més. Figura imprescindible de la generació del 27 va donar vida, per lliuraments, a tots els animals d'aquesta particular arca a mitjans dels anys trenta, una sort de joguines DIY que es basaven en la cultura japonesa de l'origami i que van arribar als llars de tot el país per a formar part del temps de jocs dels nens del passat segle.

ANIMALARIS, ENGINYERIA DEL PAPER, INTERACCIÓ AMB
ELS LECTORS, LLIBRE OBJECTE / BARCELONA: Morsa, 2017.
ISBN: 9788493995249

7 ELS PERSONATGES JUGUEN

ALLSBURG, CHRIS VAN

Jumanji

Un misteriós joc de taula, les seves instruccions i una fatídica tirada de daus condueixen a Judy i Peter a un torbador escenari impregnat d'aprensió i desassossec on créixer i convertir-se en adult es converteix en la pitjor dels seus malsons. El tauler els condueix a través d'una ruta que travessa una selva curulla de bèsties per a finalitzar en una idíl·lica ciutat, un magistral símil de Van Allsburg per a parlar als seus lectors de la por de créixer i de com enfrontar-se a l'inquietant món dels adults.

JOCS DE TAULA, IDENTITAT, AMBIGÜITAT LITERÀRIA

MÉXICO: FONDO DE CULTURA ECONÓMICA, 2018.

ISBN: 9789681636661

ATAK

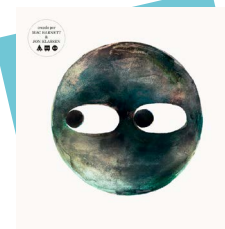
Piratas en el jardín

Piratas en el jardín traspua l'estil exuberant, acolorit i ple de referències a què ens té acostumats ATAK. Un imaginari? Un llibre-joc visual? una gran aventura? O tot plegat? Emil ens recorda a altres protagonistes infantils de gran imaginació i amb capacitat per transmutar la quotidianitat en universos on allò extraordinari conviu amb allò impossible i il·lusori. Una obra on el relat visual proposa múltiples formes de lectura i on el joc amb les poques paraules ens portarà a filar una història.

JOCS VISUALS, INTERPICTURALITAT, EXPERIMENTACIÓ

LITERÀRIA / BARCELONA, LIBROS DEL ZORRO ROJO. 2023.

ISBN: 9788412340051

BARNETT, MAC

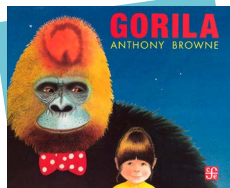
Cercle

Il·lustracions de Jon Klassen

A l'aclamat trio de formes de Barnett i Klassen els espera una tarda de fet i amagar, un joc en el qual Cercle posa les normes i que Triangle i Quadrat semblen haver acceptat. Però no. Després de comptar fins a 10 i confiant que els seus companys estiguin ja ocults, Cercle obre els ulls i es troba a un Quadrat delator i a un Triangle que ha trencat el pacte i s'ha passat al costat fosc. La valentia,

la por i la innocència obren pas a un nou joc del qual el lector serà particip.

JOCS AMB LA TRADICIÓ, EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA, HUMOR / MADRID: NUBEOCHO, 2023. / **ISBN:** 9788419607638

BROWNE, ANTHONY **Gorila**

La Hannah simula i experimenta els disgustos de la realitat amb ajuda de la fantasia. Desitja visitar els goril·les del zoo i així li ho fa saber al seu pare que, embardissat en els seus propis assumptes, tanca el tema regalant-li un simi de peluix. A partir d'aquí, Hannah dona vida al goril·la de drap que, amb ajuda dels habituals recursos atmosfèrics de Browne, adquireix l'aparença i hàbits del pare. Observar el comportament dels goril·les, ajudarà a Hannah i al seu pare a entendre's i comunicar-se.

AMBIGÜITAT LITERÀRIA, IDENTITAT, INTERPICTURALITAT

MÈXICO: FONDO DE CULTURA ECONÓMICA, 1991.

ISBN: 9789681636500

CARROL, LEWIS

A través del espejo y lo que Alicia encontró allí **Ilustraciones de Franciszka Themerson**

Alicia, pionera de la LIJ a enfrontar-se a la por de créixer imaginant escenaris de joc que cobren vida, ens transporta al seu particular univers a través d'un tauler d'escacs. Per a ella, com per a la resta d'infants, el món dels adults és tan d'horripilant com incomprensible, i les regles de joc que els regeixen són il·lògiques i arbitràries. La protagonista del relat de Carroll afronta amb maduresa i perspicàcia les seves pors posant a cadascú en el seu lloc mentre transita el camí que la portarà al final de la partida.

IDENTITAT, EXPERIMENTACIÓ GRÀFICA, JOCS DE TAULA, JOC AMB LA TRADICIÓ / VALENCIA: MEDIA VACA, 2013.

ISBN: 9788493869243

KITAMURA, SATOSHI

En el desván

L'avorriment és aquí, com en moltes altres obres, el que desferma el joc. I les il·lustracions, amb perspectives un tant inusuals i farcides d'objectes i referències al surrealisme o al constructivisme, les encarregades d'obrir el món real cap al món imaginari on s'instal·la el protagonista. Un homenatge a la capacitat dels més petits per a aixecar territoris imaginaris i travessar-los i habitar-los sense necessitat de construir fermes fronteres que els separin del món real i quotidià.

AVANTGUARDES ARTÍSTIQUES, INTERPICTURALITAT, IDENTITAT / MÈXICO: FONDO DE CULTURA ECONÓMICA, 2000.

ISBN: 9789681641122

KRAUSS, RUTH

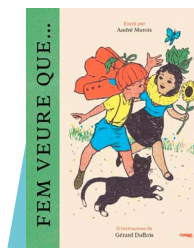
Un clot és per cavar-hi

Il·lustracions de Maurice Sendak

A Sendak li encantava dibuixar infants jugant pels carrers de Brooklyn, per això quan Nordstrom li va proposar il·lustrar un llibre de definicions infantils recollides acuradament per Ruth Krauss, de seguida va trobar el to. El petit diccionari es proposa com un catàleg de criatures revoltoses, expressives i sempre en moviment, que ritmen els sense sentits i les mirades poètiques -que porten cap a l'imaginari- de les definicions. Una obra que mostra la importància del cos en les primeres significacions.

JOCS DE PARAULES, JOCS CORPORALS, PRIMERS CONCEPTES / PONTEVEDRA: KALANDRAKA.

ISBN: 9788484642442

MAROIS, ANDRÉ

Fem veure que...

Il·lustracions Gerard Dubois

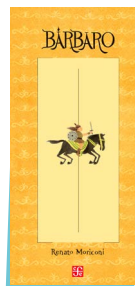
Infància, joc i imaginació són els components bàsics d'un altre gran relat il·lustrat de l'aclamat duo canadenc format per l'escriptor de novel·la negra A. Marois i l'il·lustrador Gérard Dubois. Dos amics surten al jardí i aquest es converteix en un escenari màgic en el qual tot és possible amb la sola ajuda de la imaginació. Una gran aventura a

la qual no li manquen personatges fantàstics, carabasses i fins i tot un marcià. Una atrafegada aventura plena de trucs amb els quals vèncer l'avorriment.

JOC AMB LA TRADICIÓ, JOCS DE TRANSFORMACIÓ, HUMOR

BARCELONA: LIBROS DEL ZORRO ROJO, 2023.

ISBN: 9788412570519

MORICONI, RENATO

Bárbaro

Un format cridanerament vertical dóna la benvinguda a una coberta que amaga algunes pistes que després de la primera lectura cobriran tot el sentit. Amb una composició de la doble pàgina tan audaç com repetitiva, un ritme constant i ni una sola paraula, *Bárbaro* ens submergeix en l'imaginari infantil i ens aboca a un final inesperat però versemblant i molt factible. Una obra rodona que respon a la màxima de què en un àlbum "tot conta".

JOCS AMB L'ARTEFACTUALITAT, ÀLBUM SENSE MOTS,

HUMOR, JOCS VISUALS / MÉXICO: FONDO DE CULTURA

ECONÓMICA, 2015. / **ISBN:** 9786071636669

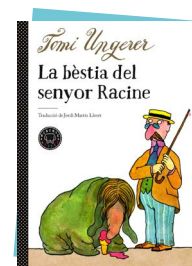
SENDAK, MAURICE

El letrero secreto de Rosi

Sendak submergeix els seus lectors en el món dels infants que juguen, i ho fa de la mà d'una amfitriona amb més vehemència que alçada, la Rosie. Imaginativa, astuta i coneixedora de la curiositat dels seus dòcils veïns, condueix a la colla cap a un món fascinant llunyà al pati de joc, lliure d'adults i únicament assolible a través de la imaginació. Allà experimentaran, adquiriran noves identitats i seran tot allò que es proposin ser sense cap mena de noses.

JOC AMB LA TRADICIÓ, IDENTITAT, JOCS DE TRANSFORMACIÓ, TEATRE / PONTEVEDRA: KALANDRAKA, 2020.

ISBN: 9788484649700

UNGERER, TOMI

La bestia del senyor Racine

Una broma sense precedents en l'àlbum. El seu protagonista, el prestigiós conreador de peres, senyor Racine, lluny de ser víctima de les martingales de dos murrís (la bèstia) és coneixedor de l'engany des de l'inici del relat i participi d'un caòtic joc que el porta a abandonar la seva afable rutina. Publicat originalment en els setanta, Racine és un espai de joc en el qual Ungerer es diverteix amb la gramàtica visual i ret homenatge la literatura il·lustrada amb al·lusions a W. Busch, Dubout i Sendak.

SÀTIRA, HUMOR, IDENTITAT, JOCS DE TRANSFORMACIÓ

BARCELONA: BLACKIE BOOKS, 2019. / **ISBN:** 9788417552510

**Generalitat
de Catalunya**

**Biblioteques
Públiques
de Catalunya**

